

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

In deze tijd?

Zij dan, die samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten? (Hand. 1:6)

Het is de laatste vraag die de discipelen Jezus stellen voordat Hij naar de hemel gaat. Zij krijgen er ook antwoord op.

Een wonderlijke vraag, een wat onbegrijpelijke vraag heb ik het vaak gevonden.

Zojuist nog heeft Hij hen gezegd dat ze in Jeruzalem de belofte des Vaders moesten verwachten. Dat is de belofte van de komst van de Heilige Geest, Die niet lang meer op Zich zal laten wachten.

Wat heeft de Heere hen een onderwijs gegeven de afgelopen veertig dagen. Hij heeft hen gesproken van het Koninkrijk Gods.

En dan komen ze nóg met die vraag: Zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?

Deze vraag is wel opgevat als een ongepaste vraag. Terwijl Hij hen meenam om te zien dat Hij van de aarde vandaan ging naar de hemel, vragen zij nog naar het Koninkrijk op aarde. Een vraag die ze beter niet hadden kunnen stellen. Die zo hun eigenbelang laat zien. Hun gerichtheid op de aarde. Een vraag die laat zien dat ze zo weinig met Hem meedenken. Een vraag ook waaruit zou blijken dat ze nog steeds denken aan een aards Koninkrijk met Jezus als Messias te Jeruzalem.

En ja, inderdaad, als de discipelen die vraag zó zouden bedoelen, zou het een zeer ongepaste vraag zijn. Een vraag waarmee ze op dat laatste moment van Jezus op aarde Hem nog eens bedroefd zouden hebben gemaakt.

Als we het leven van de discipelen een beetje kennen, dan ligt het best voor de hand om zo te denken. Wat heeft Hij hen hun ongeloof moeten verwijten. Wat waren ze traag om te verstaan. Ze waren zulk een eigenzinnige en moeilijk lerende leerlingen.

Hebt u zichzelf ook zo leren kennen? Dan staan we niet boven hen, maar is

het ons tot troost dat Jezus hen wilde blijven leren!

Maar die vraag, is het eigenlijk wel een verkeerde vraag? Het is na veertig dagen onderwijs dat ze die vraag stellen. En zij hebben Zijn Woord geloofd. Zelfs van Thomas zegt de Heere het "zo hebt gij geloofd". Hij heeft hen de Schriften geopend. Ze hebben temeer leren geloven dat Jezus de levende Koning is van het Koninkrijk der hemelen. Dat had Hij verkondigd. Hun verwachting van de komst daarvan zal intensiever zijn geworden.

En als we nog zouden denken dat de discipelen met hun vraag een louter aards Koninkrijk in Israël met Hem als Koning in Jeruzalem zouden bedoelen, dan valt wel op dat Jezus hun vraag als zodanig niet afwijst. Hij gaat in Zijn antwoord wel correcties aanbrengen: het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.

Wanneer Zijn Koninkrijk zal doorbreken, laat dat maar aan God over. Dat moeten ze goed weten. Dat zullen zij niet doen komen, ook niet als ze de kracht van de Heilige Geest zullen ontvangen. Als zij getuigen zullen zijn, dan zullen ze wel ingeschakeld worden, instrument zijn, maar niet meer dan dat. De Heere zal er Zelf voor zorgen dat het Koninkrijk komt. Dat Zijn huis vol zal worden.

Het is vanuit de hemel dat Christus Zijn Koninkrijk op aarde zal doen komen. Zal oprichten meer en meer. Hij zal de Geest zenden. De Geest Die overal zal zijn daar waar de Heere Zijn getuigen heeft. Zijn kracht zal niet alleen daar zijn waar Hij lichamen en plaatselijk was, maar overal daar waar Zijn Geest op zo vele plaatsen tegelijk zal zijn. Niet alleen in Israël, maar tot aan het uiterste der aarde.

Het is vanuit de hemel dat Christus Zijn Koninkrijk op aarde zal regeren. En allen die in Zijn Koninkrijk zullen ingaan, zullen uiteindelijk als bestemming ook de hemel hebben. Daar zal Hij al Zijn volk plaats bereiden.

De discipelen op aarde hebben de Heilige Geest zo nodig. Om hen in de waarheid te leiden en om hen in de waarheid te doen blijven. Om kracht te ontvangen die in hun zwakheid zal volbracht worden. Om werkelijk getuigen te doen zijn.

Wat is het ook nodig dat Gods Kerk leeft bij het besef dat het Koninkrijk van God bestemd is voor de hemel. Maar dan moet het eerst wel op aarde zijn opgericht.

Zult Gij uw Koninkrijk oprichten? Laten we er veel om bidden. Voor onszelf. Voor onze kinderen en kleinkinderen. Voor de gemeenten.

In deze tijd? In deze tijd die zo vol is van verleiding? In deze tijd waarin het leven van ons mensen zo overvol wordt gemaakt met alleen maar de dingen van beneden? In deze tijd waarin zonde zo weinig meer als zonde wordt gezien? In deze tijd waarin we wel eens vrezen kunnen dat de Heere Zijn Geest terugtrekt?

Laten we het dan niet van eigen inspanningen verwachten. Maar ons wel laten inschakelen. Laten we het toch voortdurend van Hem verwachten. Laten we voortdurend smeken om Gods Geest. De Geest der genade en der gebeden. Die Geest die leert dat alles uit genade is en dat het nooit dankzij ons werk is. Die Geest die allen die in Gods Koninkrijk ingaan leert om door de knieën te gaan. Om een biddend mens te zijn en te blijven. Uw Koninkrijk kome!

B.L.C. Aarnoudse

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie van ds. B.L.C. Aarnoudse opgenomen over Hand. 1:6 'In deze tijd.' Ds. M.C. Tanis schrijft verder over de brief aan Titus. Ds. P. Roos levert een bijdrage getiteld "Onderwijs" en een korte reactie op de verklaring van het curatorium van de TUA aangaande het proefschrift van dr. W.A. den Boer over Arminius. Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn rubriek over beschermengelen. Ds. P. den Butter schrijft een tweede artikel over koning Asa, een bijdrage onder de titel "Hardop denken" over 'Christus plant Zijn kerk' en een column 'Loolaankerk'. 'Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het Avondmaalsformulier.

Hemelvaartsdag

De Kroningsdag van de Koning der Kerk ligt weer achter ons. Het is tot rijke troost dat de Kerk een Voorspreker heeft. Is Christus al Koning geworden in uw leven? Rekenen we met de wederkomst van Christus? De dag van de wederkomst zal betekenen de wederoprichting van alle dingen. Dan zal alles in hemel en op aarde tot eer van God zijn

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.
Advertenties € 0,34 (excl. btw) per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166-4646

en zal Zijn Kerk God volmaakt en eeuwig bedoelen en dienen.

Ambtelijke praktijk

HERDERLIJKE ZORG Titus 1:1

Toen het tijdens een college ging over het pastoraat, werd door prof. L.H. van der Meiden heel sterk benadrukt dat een predikant zijn gemeente moet kennen. Daar moet hij zich op toeleggen. Het is nodig voor de juiste bearbeiding van de gemeente. Daar nu was Paulus ook van overtuigd. Hij was niet als vaste predikant verbonden aan een gemeente, maar als missionair dienaar nam hij grondige kennis van de gemeente. Het wel en het wee ging hem ter harte. Uit zijn brieven blijkt dit overduidelijk. Hoe hij aan de kennis of situatie kwam. Inlichtingen ontving hij van zijn trouwe, kundige medewerkers. Hij stuurde ook personen naar een bepaalde plaats. Soms heel sterk de juiste man op de juiste plaats. Zeker, er moet in de eerste plaats in gezien worden de leiding, de besturing van de Heere, maar de persoonlijke handeling mag niet uitgesloten worden. In dit verband moeten we denken aan de daad van Paulus ten aanzien van Titus. Naar de wil van Paulus moet Titus gaan werken op het eiland Kreta, een eiland ten zuiden van Griekenland. Liggend in de Middellandse Zee. In de Bijbel komt de naam maar een enkele keer voor. We weten wat Paulus tijdens het noodweer op zee zei: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben en van Kreta niet afgevaaren te zijn en deze hinder en deze schande verhoed te hebben (Hand. 27:21). Kreta was in die tijd een overwinteringsplaats. Bijzonder is opvallend dat in Handelingen 2 in de lijst van aanwezigen te Jeruzalem ook Kretenzen worden genoemd. Op het eiland woonden joden. Zeker zijn onder hen oprechte gelovigen in Jezus Christus gekomen. De Heilige Geest werkt universeel. Zeker zal bij terugkeer een christelijk station of gemeente ontstaan zijn. Na zijn eerste gevangenschap te Rome is Paulus via Kreta naar Griekenland en Klein-Azië gereisd. Na kennisneming van de situatie op Kreta kwam Paulus tot de overtuiging dat er kerkenwerk gedaan moest worden. Er diende een geordend kerkelijk leven te komen met toerusting tegen de dwaalleer en de dwaalgeesten. Er is werk aan de winkel. Paulus acht daarvoor Titus geschikt. Hij moet aan de slag. Een geweldige taak. Maar wat doet de herder Paulus? Hij schrijft aan Titus een brief.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 11 juni verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 4 juni.

AvH

Een echte pastorale, bemoedigende en stimulerende brief. Voor ons valt veel te leren uit de verhouding tussen Paulus en Titus. 'Ik heb het zo druk' is een modewoord geworden. Een dekmantel. Het getuigt van weinig geestelijke verbondenheid. Paulus was veel op reis. Er waren zorgen en moeiten. Hij zegt zelfs: dagelijks overvalt me de zorg van al de gemeenten (2 Kor. 11:28). Maar het denken aan en het meeleven met personen en gemeenten bleef. In dit verband moet ook de brief aan Titus gelezen worden. Hij is niet voor hem alleen. Typisch schrijft Calvijn: de geschreven brief moet niet alleen in het slaapvertrek door Titus gelezen worden, maar ook in het openbaar. Zich verdiepen in de brief is ook onze taak.

Opschrift

Wat opvalt is dat het opschrift van de brief ongeveer gelijk is aan het begin van andere brieven. Nu schrijft Paulus dat hij een dienstknecht van God en een apostel van Jezus Christus is (vs. 1a). Die aanduiding was niet bedoeld om de aandacht op zichzelf te vestigen. Paulus was wars van profileren of etaleren. Op de school van de Heilige Geest had hij dat afgeleerd. Maar ook aangeleerd: die roemt, roeme in de Heere alleen. Met nadruk beleed hij: door de genade Gods ben ik die ik ben. In deze brief wil hij benadrukken, dat hij door Goddelijke verkiezing een dienstknecht van de Heere is geworden. Een slaaf. In zijn dienst mag en wil hij staan. In kerk en wereld. Tevens beleed Paulus dat zijn werk hem opgedragen is. Hij heeft te doen wat zijn Zender eist. Aan zijn bekendmaking wordt toegevoegd: een apostel van Jezus Christus. Paulus weet het en daarom mag hij het belijden dat hij een gezondene, een uitgezondene door Jezus Christus is. Een gezant van Hem. Wat de Heere Jezus tot Zijn discipelen sprak, geldt ook van Paulus. Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren en Ik heb u gesteld dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen en dat uw vrucht blijve (Joh. 15:6). In het leven van Paulus stond de wil des Heeren centraal. Het geroepen zijn door de Heere tot het ambt. Die roeping des Heeren is er nog. Na die roeping plaatst men zich in de geordende weg. Bij toelating gaat men studeren. Waar de Goddelijke roeping is, is ook een staan naar bekwaam-

making. Een hechte band aan Schrift en belijdenis. Met het gebed tot verdieping en verrijking van geestelijk onderwijs. Een levende relatie met God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest en hun werk. Wat Paulus verder schrijft mag de aandacht niet ontgaan. Hij heeft het over een prediking naar het geloof der uitverkorenen. In de kanttekening staat terecht: Paulus predikte dezelfde leer die de uitverkorenen Gods van alle tijden geloofd hebben, dat zijn de gekenden des Heeren, de eeuwen door. Naar wie de Heere had omgezien. In wier leven de Heere gekomen was. De gekenden in het Oude Testament en de gekenden uit de tijd van Paulus. Allen, zoals hij zelf zegt, die een even dierbaar geloof hadden verkregen. Uit zijn groeten blijkt ook aan wie hij zich verbonden wist. Hij was een vriend en metgezel van allen die de Heere ootmoedig vrezden en leven naar Zijn goddelijk bevel. Dat is ook één van de levenskenmerken van de ware ambtsdrager. Het was Paulus niet te doen om te spreken naar de mond, maar zoals in Jesaja staat, naar het hart van Jeruzalem. Calvijn schrijft: Paulus geeft te kennen dat hij geen leer brengt die niet overeenkomt met het geloof van Abraham en van alle vaders. Zo is het noodzakelijk, schrijft Calvijn, wanneer iemand heden ten dage gehouden wil worden voor een opvolger van Paulus, dat hij bewijst dat hij een dienaar is van dezelfde leer. Het woord missionair is 'in'. We mogen het niet opzij schuiven, maar laat voor alles werkelijk-

heid zijn wat in het bevestigingsformulier staat. Er worden geen geringe zaken geëist van een dienaar van het Woord. Tot de taak van de dienaar des Woords behoort: Onderwijzen, vertroosten en bestraffen naar eens iegelijks behoefte. De bekering tot God en de verzoening met Hem door het geloof in Jezus Christus prediken. Wederleggen alle dwalingen en ketterijen die zich tegen deze zuivere leer strijden. Een predikant is zomaar niet met het dienstwerk klaar. Het houdt wat in dienaar van het Goddelijke Woord te zijn. Er is gezegd en terecht: niet de overeenstemming met het laatste nieuws op theologisch gebied, maar de overeenstemming met het geloof der uitverkorenen Gods mag de eer van het ambt zijn. Dan is niet primair wat aantrekkelijk is, wat de mens trekt, maar wat nodig is voor leven en sterven, voor het leven in de vreze des Heeren. Een bekwaam puriteins theoloog heeft eens gezegd: houdt nooit een leerrede waarin deze drie waarheden niet voorkomen. Verderf door de val. Gerechtigheid door Christus. Wedergeboorte door de Heilige Geest. Gode zij dank is er de Heilige Geest. Zeker, de Schrift wijst op meer. Maar genoemde zaken mogen niet ontbreken. Deze zaken dienen ook niet slechts genoemd te worden, maar Bijbels uitgewerkt te worden. Tot lering en tot zegen van de gemeente.

M.C. Tanis

alle scholen. In deze MR nemen ouders en leerkrachten zitting en zij hebbend de taak de handelingen van het bestuur te toetsen en zonodig om te buigen.

Toen de mogelijkheid van ontheffing er nog was, werd er gebruik van gemaakt omdat men hierin een afwijking zag van het Bijbels gezagsprincipe. De wetgeving gaat uit van de autonomie van de moderne mens: hij beslist zelf over zijn leven. Men zag praktische gevaren: ouders van kinderen die een wat andere visie hebben op bijvoorbeeld de grondslag van de school, krijgen zodoende een handvat om de grondslag te veranderen. Die mogelijkheid is reëel te noemen. De MR kan zich bij een conflict wenden tot een onafhankelijke (grondslagneutrale) geschillencommissie en wat gebeurt er dan? Weliswaar bestaat er een afgezwakte vorm van medezeggenschap, want men kan in plaats van instemmingsrecht de MR ook een adviesrecht toekennen. U voelt het verschil in de beide aanduidingen. Een advies gaat niet zover als een verplicht instemmingsrecht. In het laatste geval is er geen sprake van ontsnapping.

Maar de kern van het bezwaar destijds lag vooral in de gedachte dat het gezag volgens Gods Woord berust bij de wettelijke gezagsdragers, in dit geval het bevoegd gezag (schoolbestuur). Het absolute gezag berust bij God en onder Hem en in gehoorzaamheid aan Hem bij de officiële gezagsinstanties. Destijds dus steeds van de hand gewezen op principiële gronden. De scholen werden daardoor geadviseerd en begeleid door het VGS (Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs).

Het is opmerkelijk dat er niet zoveel openbare aandacht aan deze zaak wordt gegeven. Maar voor de scholen geeft het hier en daar wel de nodige spanning. Ouders zal dit ook niet ontgaan zijn. Waarom spanning?

Men voelt het als een loslating van principes als nu toch een MR wordt ingesteld, terwijl dat enkele jaren terug op principiële gronden werd afgewezen. Het moet gezegd worden dat de VGS deze wissel vrij moeiteloos heeft genomen. Maar ook het KOC (Kersten Onderwijs Centrum, een schoolbegeleidingsdienst voor scholen van de GG Uitgetreden en verwante groeperingen) ziet in deze koerswijziging (waarin bepaalde wijzigingen worden aangebracht) geen onoverkomelijke bezwaren.

Degenen die ook nu nog bezwaar hebben tegen een MR, hebben er moeite mee dat we nu vanwege wettelijke verplichting de uitgangspunten die toen golden, loslaten. Passen we ons niet te makkelijk aan bij de ontwikkelingen van de tijdgeest? Op andere terreinen is al zoveel bijgesteld maar moet dat nu ook

Kerkelijk actueel

ONDERWIJS

De laatste tijd is het Onderwijs, met name het Reformatorisch Onderwijs, nogal eens in het nieuws. Ik wil er enige aandacht aan geven omdat ook onze lezers ermee te maken zullen hebben, hetzij als leerkracht, hetzij als ouders die hun kinderen dagelijks naar school sturen. Omdat hier door meerdere politieke partijen zelfs een verkeerde inmenging van overheidswege wordt gevreesd, moeten we met elkaar op dit terrein ook waakzaamheid tonen.

Recent ontstonden er spanningen rond een voorgenomen ontslag van een leraar aan een school in Emst; de problemen hadden te maken met het voornemen van de leerkracht om zijn homoseksuele geaardheid enige ruimte te geven in de praktijk. Er werd van beide zijden, naar ik begrepen heb met beider instemming, gezocht naar een passende afvloeiing. Binnen de muren van de Reformatorische school bestaat hier en daar al langer een zekere onrust, en dan wel op een ander terrein; ik doel op de wettelijke verplichting om een Medezeggenschapsraad (MR) op de school in te stellen. In het

bedrijfsleven kent men dit verschijnsel al veel langer. Het gaat om een vorm van inspraak en beleid door de verschillende geledingen die de school bevolken. Toch niet onbelangrijk. De MR stond reeds op stapel in 1982 in een eerste aanzet; in 1991 kwam er nieuwe aandacht voor de zaak. Maar er was altijd nog een ontheffing mogelijk voor individuele scholen. Nog geen stringente eis dus. Het Reformatorisch Onderwijs heeft vrijwel unaniem gebruik gemaakt van de regeling tot ontheffing. Dat is nu echter veranderd. Dit jaar wordt de MR onontkoombaar verplicht gesteld voor

in het Onderwijs? Dreigt hier de vrijheid van onderwijs niet in gevaar te komen? Hoewel ik zelf niet een absoluut tegenstander ben van invoering van een MR, kan ik me de bezwaren van anderen tegen deze zaak heel goed indenken. Het moet ons wel te denken geven dat we de (principiële) bezwaren van toen nu vergeten lijken te zijn. Gelden ze niet meer of ligt de zaak anders? Men ziet hierin het zoveelste bewijs dat we over de volle breedte van de Gereformeerde Gezindte bezig zijn ons geruisloos aan te passen aan de maatschappij waarin wij leven. Dat bezwaar van ouders en besturen moeten we wel heel ernstig nemen.

Waarom dan toch bij mij geen doorslaggevend bezwaar? Om de volgende redenen:

1. De afwijzing van de jaren 1982 en '91 kwam voort uit het feit dat de mogelijkheid van ontheffing bestond; om alle problemen intern te vermijden lag gemakshalve afwijzing dus voor de hand. Men heeft zich destijds niet diepgaand op de zaken gericht.
2. Wijziging in de statutaire beginselen van de school ligt buiten de bevoegdheid van de MR; de MR bemoeit zich vooral met zaken van leermethoden, personeelsaangelegenheden en benoemingen.
3. KOC en VGS hebben samen bij de minister weten te bereiken dat het reformatorisch Onderwijs zelf een beroepscommissie mag instellen, tot wie men zich bij verschil van inzicht kan wenden.
4. Besturen zullen bij aanname van personeel per ondertekening van de sollicitanten moeten vragen om zich uitsluitend te wenden tot de eigen commissie.
5. Ook nu bestaat er een mogelijkheid van beroep op een onafhankelijke rechter; dus wat verandert er precies?
6. Besturen zullen nu hun toelatingsbeleid duidelijker vorm moeten geven en waar nodig moeten aanscherpen. Niettemin blijft er een latent gevaar in deze wetgeving. Afdichting daarvan is in feite niet mogelijk. Maar gehoorzaamheid aan de overheid is ook een eis der Schrift en deze moet opgebracht worden zolang we niet in conflict komen met Gods Woord.

Nu is er sindsdien een communicatie ontstaan tussen de minister van Onderwijs en het Reform. Onderwijs inzake eventuele discriminatie van bijvoorbeeld homofiele leerkrachten. Er is ongetwijfeld verband tussen de wet MR en de huidige commotie rond homofiele leerkrachten. Als zaken uit de hand lopen, kan het gaan gebeuren dat een MR in

allerlei gevallen toch problemen kan veroorzaken. Dat blijkt nu in de problemen waarmee het bestuur van Ernst te maken heeft. Deze zaak is een uitvloeisel van de houding van de minister van Onderwijs, Plasterk. We moeten helaas zeggen dat deze minister de schutspatroon is van de gehele homoseksuele beweging. Zo duid ik gemakshalve maar helaas ook noodgedwongen de doordrammerige houding van allerlei homo-organisaties maar aan. De minister neemt in het geheel geen enkele afstand daarvan. Een voorbeeld: in Moskou werd verleden week een songfestival gehouden, waaraan Nederlanders ook meededen. Onze landgenoten waren er als de kippen bij om de homorechten ook in Moskou uit te dragen. Er zou gelijktijdig met het festival een demonstratie gehouden worden t.g.v. de homobeweging. De zaken werden werkelijk op de spits gedreven. Wie de ronduit lasterlijke woorden van deze deelnemers uit Holland hebben gehoord, zullen zich met mij erover verbaasd hebben dat dan Plasterk, de minister, tegen hen zei: Heel Nederland staat achter jullie! Dat is toch wel zeer provocerende taal. Bewust en schijnbaar bijna opzettelijk strijkt hij hiermee in tegen de haren van ons volksdeel. Gelukkig horen we van de drie christelijke partijen een protest richting de minister over zijn beleid inzake de homorechten aan de scholen.

Ook nu wil ik met nadruk zeggen dat ik op geen enkele wijze gemakkelijk wil denken over de strijd die mensen persoonlijk moeten voeren als zij worstelen met homoseksuele gevoelens. Maar hier is heel wat anders aan de hand. Hier wordt bijna gedaan (en dat is mode in Nederland) alsof homoseksualiteit de gewoonste zaak van de wereld is. Je zou bijna gaan denken in Holland dat zaken als de seksualiteit binnen het huwelijk een afwijking is. Het is goed te bedenken dat het stadsbestuur van Moskou de homodemonstratie heeft verboden omdat dit beginsel de zeden ondermijnt. Wat moeten de Moscovieten wel niet denken van het vrije westen!

Men zou van oordeel kunnen zijn dat onze schoolorganisaties in eerdere gesprekken met de minister te diep hebben willen buigen voor hem. Die gedachte is door meerderen destijds ook uitgesproken. Het gaat er nu om dat de rug recht blijft. Gelukkig heeft dhr. Vos van de VGS zijn ongenoegen kenbaar gemaakt over de activiteiten die nu reeds na de bekendwording van de zaak Ernst door diverse organisaties werden ondernomen contra het Reform. Onderwijs. Er mag toch op dit gebied geen onduidelijkheid bestaan. Wat Gods Woord zegt over homoseksualiteit blijft toch kracht van wet houden. Zeker, in barmhartig-

heid toegepast, zoals dat ook in Ernst is gebeurd. We weten hoezeer de EO slagzij heeft gemaakt inzake de acceptatie van homoseksualiteit (denk aan de handelingen rond Boomsma). Het RD wees erop, dat het wel heel vreemd moet worden geacht, dat de schorsing van deze medewerker van de EO reeds vroegtijdig werd opgeheven. Een uiterst bedenkelijk signaal. De schoolbesturen die een brief van Plasterk hebben ontvangen, zouden kunnen overwegen een antwoord op te stellen waarin onze uitgangspunten nader toegelicht worden vanuit Gods Woord en waarin de Bijbelse lijn wordt gehandhaafd.

Ik zie in aanvaarding van de wet MR nog geen noodwendig teken van een buigen voor de tijdgeest; tenminste, op dit moment niet. Het lijkt me wel een aanliggend gevaar. Maar acceptatie van het homobeleid van de overheid lijkt me zeker en stellig een zaak die te ver gaat.

Misschien vind u het vreemd dat in ons blad over deze zaken wordt geschreven. We moeten echter wel bedenken dat wij allen hiermee te maken hebben. Ontwikkelingen in de kerk krijgen de nodige aandacht, maar vergeten we niet de gevaren die ook van buiten ons bedreigen. Ik acht het dus wel echt nodig dat u als ouders, bestuursleden en leerkrachten gesteund wordt door het meedenken in de dagelijkse problemen waarmee u te maken krijgt. Een zaak als deze zou er ook aan kunnen meewerken dat ons volksdeel wakker wordt, in de volle, diepe en geestelijke zin van het woord. Dat is toch immers hard nodig. Moge de Heere ons allen daartoe kracht en wijsheid, moed en standvastigheid geven.

PS.

Het is al weer geruime tijd geleden dat de ambtsdragerconferentie werd gehouden over het huisbezoek. Er is geen vervolg gekomen. Het bestuur heeft mij enige tijd geleden gewezen op de mogelijkheid om mijn gedachten gebundeld uit te geven. Ik heb dat tot nu toe niet gedaan. Nu echter heb ik een voorzichtig voornemen ontwikkeld om zo mogelijk hierover iets te publiceren. Er bestaat op dit gebied niet zo heel veel. Er lijkt me behoefte aan te zijn. Mijn vraag is: willen onze ambtsdragers, die vragen hebben over de praktijk van het huisbezoek deze aan mij kenbaar maken, zodat ik deze zou kunnen verwerken in de uitgave? Op die manier kunnen we met elkaar meedenken.

P. Roos

Beschermengelen.

Hebben onze kinderen ieder een eigen engel die hen beschermt, een beschermengel dus? We lezen immers in Mattheus 18:10 het volgende: "Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht. Want ik zeg u, dat hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is". Hoe moeten wij overigens dit hele vers verstaan?

Ziedaar een nieuwe vraag die in onze vragenbus werd gedeponeerd. Waarvoor dank! Maar ja, nu het antwoord nog. Over het thema: 'de engelenwereld' is veel te zeggen. Ik wil me beperken om zodoende zo dicht mogelijk bij de vraag te blijven. Laat ik beginnen met een korte verklaring van Mattheus 18:10. En dan moeten we dit vers dus lezen in zijn verband. Dat is altijd geboden, wil men een Bijbelwoord recht doen. Wie een tekst uit zijn verband rukt, slaat de plank mis.

In het begin van hoofdstuk 18 wordt de vraag gesteld wie de meeste, de voornaamste persoon zal zijn in het door Christus gepredikte Koninkrijk der hemelen. Een vraag die veronderstelt dat het in het Koninkrijk van God net zo toe gaat als in de aardse koninkrijken. In de wereld gaat het immers om de grootste, de sterkste, de snelste, de rijkste. Maar in het Koninkrijk van God nu juist niet. Daar is plaats voor zwakken, kleinen, ellendigen, dwazen en zondaren. Eén is slechts groot en dat is de Koning. En die Koning ziet geen rijken, geen groten, geen voornamen aan, maar Hij verhoogt en hoedt, het nederig gemoed, waarin Zijn Geest wil wonen. Die zichzelf verhogen zullen door de Koning vernederd, dat is buitengesloten worden. En zij die zichzelf vernederen zullen door de Koning verhoogd worden!

Om dat duidelijk te maken zette de Heere Jezus een klein kind in de kring van de discipelen. Zie het voor u, een klein kind dat beschroomd opkijkt tegen al die grote mannen. En dan zegt de Heere: Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan! Een mens moet van zijn ingebeelde hoogten afgebracht worden en in het stof terecht komen.

Dat zijn de kleinen die niet worden gepoch door de vrome godsdienst, laat staan door de wereld, waar het principe van het recht van de sterkste en de grootste geldt! Maar wie vanuit wereldse of godsdienstige hoogmoed die kleinen veracht, zo vervolgt de Heere Jezus, het ware hem beter zo hij van de aardbodem verdwenen ware! Wat een aangrijpende taal. Waaruit toch wel dui-

delijk blijkt hoe de Heere de hoogmoed en de trots haat en de nederigheid lief heeft. Zie Hij niet: Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart!

In vers 10 vervolgt de Heere Zijn waar-schuwend taal: Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht! Zij zijn immers dierbaar in Gods oog, ja Zijn oogappel. Het eerste wat dus duidelijk wordt is, dat het hier dus niet expliciet om kleine kinderen gaat. Al plaatst Hij een klein kind in hun midden, Hij gebruikt het kind als beeld van de kleinheid die de Heere welbehagelijk is. De kleinheid van een hart, dat zich verootmoedigt voor de Heere en besef heeft van eigen onwaardigheid.

Deze kleinen, de door God klein ge-maakten kunnen we ook zeggen, mogen niet worden veracht. Want ik zeg u, dat hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht van Mijn Vader Die in de hemelen is. Wat bedoelt de Heere hier te zeggen?

Dit, dat die kleinen juist de grootsten zijn in Gods oog. Hij heeft ze van eeu-wigheid reeds verhoogd tot Zijn kinde-ren en erfgenamen. Voor hun zaligheid is betaald door Sions Borgen en Middelaar. Zijn Heilige Geest is aan hen tot een Leidsman gegeven. En de engelen, die in de eerste plaats natuurlijk Gods enge-len zijn, gediensstige geesten, schepselen door Hem en voor Hem geformeerd, zijn nu ook hún engelen, engelen ten dienste van hen, om hen te dienen. En dat nog wel in Naam van God Die hen uitzendt ter, inderdaad, bescherming en bewaring. En die engelen zijn nu een-maal dienstknechten van de Allerhoog-ste. Zij zien het Aangezicht van de Vader in de hemelen. Zij verkeren in Zijn nabij-heid. Wie de kleinen veracht, veracht hun God. Opgepast dus!

Welnu, om nu zomaar te stellen dat kleine kinderen beschermengelen heb-ben, of dat er beschermengelen zijn, of-tewel engelbewaarders, is, zoals we dat tegenwoordig uitdrukken: te kort door de bocht. Gods engelen zijn gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden wor-den, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen, Hebr. 1:14. Dat is dus hun taak. Om zowel God als Zijn kinde-ren te dienen! Gods bewarende kracht wordt in het leven van Zijn volk hier op aarde, door engelen uitgeoefend. Wat zorgt de Heere toch goed voor Zijn 'klei-nen'. Hij schenkt hen genade en eer. En dat alles om Christus' wil. Die ook deze heerlijke gave en dit grote voorrecht aan het kruis voor hen verdiend heeft!

Jaloezie is een zonde, maar op Gods volk mogen we best jaloeers zijn. Zij be-seffen niet hoe rijk zij zijn, die voor reke-ning van Hem mogen liggen. En de rijke weet niet hoe arm hij is. Zijn wij al van onze hoogten afgekomen? Dat is toch

LOOLAANKERK

Eén dag in het jaar was ze een bij-na wezenlijk onderdeel van ons Christelijk Gereformeerd zijn. Ik bedoel de kerk aan de Loolaan in Apeldoorn, de Grote Kerk, de plek van de jaarlijkse Schooldag. Daar kwam dan de CG familie bijeen. Velen kwamen gemeen-te-gewijs, met bussen. Anderen kwamen individueel. Maar ze waren er, de vele honderden. En het had wat!

Het had ook wat voor ons toen we nog theologisch student waren en op die dag moesten collecteren en bekeken konden worden; welwillend bekeken. Je hoorde de mensen denken: 'Wat zal er van die bleekneus worden? O, die is al wat ouder; zeker een late roeping. En die daar mag al preken, geloof ik'.

Het is allemaal voorbij. De Loolaan-kerk is als Schooldagkerk niet meer in gebruik. Wie als Schooldagvriend of -vriendin aangesproken wil worden moet nu een klein stukje verder Apel-doorn in. En ook dan blijkt er heel wat veranderd te zijn. Is dat erg? Ach, wat is erg? Als de mensen maar droog zit-ten en als er maar gelegenheid is om een goed woord te horen - wat maakt het dan uit welk kerkgebouw gebruikt wordt? Maar toch, die Loolaan-kerk had wat. Ja toch?

Weet u wat erg is? Heel erg zelfs? Over de 'zwarte' Koninginnedag van dit jaar is al genoeg geschreven. Ik zal het daarom niet hebben over de zwarte Suzuki en het hekwerk rondom de 'Naald'. Maar in het geheel van de gebeurtenissen op en na die dag kreeg ook de Loolaan-kerk een plaats. Daar werden herdenkings-diensten gehouden. Daar vond ook de uitvaart plaats van een van de slacht-offers. Fijn toch, want dan kon op deze manier ook Gods Woord nog ter sprake komen. Tot bezinning roepen. De weg wijzen. De enig troost in leven en ster-ven verkondigen.

Maar nee, dominee Rob Visser had er voor gekozen het niet over God en Je-zus te hebben. Er waren immers teveel onkerkelijken en ongelovigen onder zijn gehoor. En zulke mensen moet je toch niet voor het hoofd stoten? Dus geen Evangelieverkondiging. En nu weten die arme zielen het dus nog niet.

De Loolaan-kerk geen Schooldagkerk meer. De koninklijke zetels bleven in die kerk ook al lange jaren onbezet. En nu komt ook God er niet meer aan het woord. Zijn 'dienaars' heeft zo beslist.

Moeten we zo langzamerhand de schuur weer in? Of op een deel sa-menkomen om het Woord nog echt te horen? Wat zou het? Als het daar dan maar wel over God en Jezus gaat. En over de enige troost.

P. den Butter

ens voor het eerst en altijd weer een noodzakelijke weg, waarin de Heere op het allerhoogst verheerlijkt wordt. Hoe trouw is de Heere voor Zijn volk. Hij zal Zijn engelen gebieden, dat ze u op weg bevrijden, gij zult hen in gevaaren zien, voor uw behoudenis strijden! Petrus zag de engel letterlijk voor zich, toen hij uit de kerker bevrijd werd. Nu is het een zien in het geloof, dat de Heere ons met Zijn trouwe Vaderzorg omringt, en niet toestaat dat Zijn kleinen verloren gaan. Groter echter dan het feit dat Hij Zijn engelen eizendt om Zijn volk op hun wegen te bewaren, is toch wel het wonder dat de Heere Zijn eigen Zoon uitzond, om hen te redden van de dood! Nog één ding wil ik zeggen, iets waar de vraagsteller niet (zo gauw) aan dacht. Ik had het al over de bevrijding van Petrus uit de gevangenis door een engel, Handelingen 12. Als nu Petrus in de nacht van zijn bevrijding naar het huis van Maria gaat en aan de deur klopt en Rhodé

van blijdschap de deur niet opendoet, maar binnen vertelt dat Petrus aan de deur staat en dat volhoudt, zeggen ze: het is zijn engel.

Hoe moeten we dit nu weer uitleggen? Op grond van dit Bijbelwoord te verdedigen dat ieder kind van God een eigen beschermengel heeft, gaat te ver. En als Maria en de anderen daar wél in geloofden, wat moet dan Petrus' engel aan de deur en waarom moet hij kloppen? Een engel komt toch zonder te kloppen binnen? Dat het inderdaad geen engel, maar Petrus zelf was, die daar maar kloppen bleef, weten we. De opmerking: het is zijn engel, slaat dus nergens op. Het is een dwaze gedachte, een onbezonnen uitspraak. Nou ja, die hebben we allemaal wel eens. Intussen hoop ik de vraag naar tevredenheid te hebben beantwoord.

K. Hoefnagel

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (14)

Het sacrament van het Heilig Avondmaal wil aan Gods kinderen troost bieden. Troost in hun aanvechting, kracht in hun zwakheid, vertrouwen op de Heere in hun ongestadig hart. Het is met het oog daarop dat het avondmaalsformulier de gemeente oproept zich "tevooren recht (te) beproeven." "Bedenk uw zonden en vervloeking! Geef de gewisse belofte van God! Leef in waarachtige dankbaarheid voor God de Heere." Langs deze weg, de weg van het drievoudige zelfonderzoek, wil het formulier brengen tot een godvruchtige en getrooste avondmaalsgang.

In het vorige artikel luisterden we naar het begin van de tweede oproep: "Ten andere onderzoekte een iegelijk zijn hart of hij ook deze gewisse belofte van God gelooft..." Het Evangelie van Gods genade bevat beloften. Beloften van zaligheid. "Neemt men de belofte weg uit de Bijbel, dan neemt men het Evangelie weg", aldus een van de gebroeders Erskine. Het is terecht gezegd. De Heere is een belovend God. Hij die het recht heeft om de mens die Zijn geboden overtreedt en Zijn wet schendt, met Zijn geduchte straffen te bezoeken, komt tot het verloren mensengeslacht met Zijn genadige beloften. In de prediking van Zijn Woord wordt dat Evangelie verkondigd "Tot wie Hij wil en wanneer Hij wil..." En nu vragen Gods beloften

om geloof. De Heere belooft genade en zaligheid te willen werken. Hij toont in Zijn Woord Zijn bereidwilligheid alles te schenken opdat verlorenen zalig zullen zijn: *vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid – om niet!* Met de dringende oproep: "Geloofte Zijn heil en troostrijk Woord!"

boetvaardig

"Ten andere onderzoekte een iegelijk zijn hart of hij ook deze gewisse belofte van God gelooft, dat hem al zijn zonden, alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn..." Zo luidt in het avondmaalsformulier het tweede 'stuk' van de waarachtige zelfbeproeving. Het onderzoek wordt hier dus toegespitst op het stuk van de vergeving der zonden. Dat is niet zomaar wat. Dat is een 'heel stuk'. In één van Zijn gelijkenissen schetst de Heere Jezus ons een man die er echt mee loopt. Waarmee? Met zijn zonden. Hij loopt ermee als is het een zwaar pak op zijn rug. Hij is ook een echte zondaar, deze tollenaar. In de ogen van zijn omgeving. Maar – en dat telt – inmiddels ook in zijn eigen ogen. En wat nog meer telt: hij weet dat hij het ook is in de ogen van de heilige God. En dat laat hem niet met rust. Weten van een rechtvaardige God die de zonden moet veroordelen en daarmee ook hem, de zondaar – en tegelijkertijd gewoon verder leven, dat is voor hem onbestaanbaar. Velen blijken het te kunnen. Maar hij niet. Daarom is hij op weg

naar de tempel. Om daar te bidden. Daar in de nabijheid van de dienst der verzoening. Hij durft maar een enkele stap op de voorhof te zetten. Hij meent dat er voor hem daar, waar God woont, geen plaats is.

Zo blijkt de boetvaardigheid van deze man. Theod. van der Groe schrijft van hem in zijn *Toetssteen* dat hij een boetvaardig mens is. Heel zijn gestalte toont het. Hij heeft boetvaardige voeten. Want hij blijft van verre staan. Hij bedwingt zijn voeten nu hij in Gods huis gekomen is. Hij heeft ook boetvaardige ogen. Die slaat hij neer. Hij durft ze naar de hemel niet opheffen. Daar immers zetelt die God die Zijn leven oordeelt. De tollenaar heeft ook boetvaardige handen. Daarmee slaat hij zich op de borst van berouw. Hij wijst voor de Heere zijn hart aan als de bron van al zijn vuile zonden. Tenslotte heeft hij ook een boetvaardige mond. Hij roept het uit: "O God, wees mij, de zondaar, genadig!" Van der Groe: "Dat is het rechte gebed, dat alle arme verslagen zondaren moeten bidden, uit de diepe grond van een verbroken en verbrijzeld hart."

In Lukas 18 geeft de Heere Jezus gebeds- onderwijs. Niet alleen dat (!) men bidden moet, in de gelijkenis van de rechter en de weduwe. Maar vervolgens ook hoe (!) men bidden moet. In de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. En dan is het dit gebed, waarvan de Heere Jezus aanwijst dat het een juiste gestalte voor de Heere toont: die van een zondaar die vergeving behoeft. Een smeekgebed om verzoening met de heilige God.

Vreemd? Nee. De hele heilige Schrift ademt dit gebed om Gods genade voor een verloren zondaar. Psalmisten en profeten, evangelisten en apostelen – en zoals we zagen vooral de grote Profeet en Leraar – willen ons dit gebed leren. "Hoor, hoe een boeteling pleit. En reinig mij van al mijn vuile zonden." Dat is een les die eens voor het eerst geleerd moet worden. Maar dit gebed gaat met Gods kind mee, zijn of haar hele leven door. De Heere Jezus gaf het een plaats in het volmaakte gebed: "Vergeef ons onze schulden..." Het is het voortdurende gebed van Gods kerk. Daar is wel reden toe ook. Want steeds weer klinken daar stemmen die mij zeggen dat ik een zondaar ben. Een zondaar is een overtreder. En een overtreder verdient straf. Het is de straf van die God die zich verschrikkelijk toorn, zowel over mijn aangeboren als over mijn daadwerkelijke zonden.

drie aanklagers

In het leven van Gods kinderen zijn er op z'n minst al drie partijen die aan hen hun zonden in herinnering brengen. Telkens en telkens weer. Dat is allereerst de

duivel. Hij is aan aanklager van de broeders. De boze. Hij fluistert ze bij hen in, hij blaast ze in. Diabolus, hij is erop gepitst in het leven van Gods kinderen de zonden aan te wijzen en hen ermee te belagen. Ze ermee aan te vechten. Hoe was dat bij de hogepriester Jozua die voor Gods rechterstoel stond? De satan stond aan zijn rechterhand om hem te weerstaan. Om hem – en vooral de Heere – voor ogen te stellen wat er allemaal verkeerd en verdorven in zijn leven was. En dan is er nog één. Nog zo'n aanklager. Maar die is van een veel zuiverder oorsprong. Die komt bij de Heere Zelf vandaan. En daarom benauwt dat Gods kinderen nog veel meer. Wie is dat? Dat is de *Wet van de Heere*. Als die Wet scherp geprekeet wordt. Of als alleen maar de woorden klinken: "Gij zult... Gij zult niet...!" Als blijkt dat mijn leven het tegendeel laat zien van wat de Heere van mij eist. Namelijk om Hem lief te hebben boven alles. En ook mijn naaste te dienen. De Wet van God langs mijn leven gelegd. Het rechte naast dat kromme... Opdat alle mond gestopt worde. Ook de mijne. En alles en ieder voor God verdoemelijk zij. Ik niet het minst. Geen vlees is voor God rechtvaardig. Een derde komt erbij. Die komt niet van buitenaf. Maar die zit in mij. Mijn *geweten* dat mij aanklaagt. Namelijk dat ik tegen al de geboden van de Heere zwaar en dikwijls heb gezondigd. En dat ik geen ervan heb gehouden. Daarenboven dat ik tot alle boosheid geneigd ben.

Ik moet het hoofd buigen. De inblazingen van de satan – ik heb er geen weerwoord tegen. De beschuldiging van de Wet – ik heb niets om het te ontkennen. Mijn ontwaakte geweten – ik kan het maar moeilijk tot stilte brengen. Mijn zonden worden boven tafel gehaald. De zonden uit mijn kinderjaren. De overtredingen van mijn jeugd. De ongerechtigheden van mijn volwassenheid. De zonden van heel mijn leven. De onzuivere woorden die ik spreek. De boze gedachten die er zijn. De onreine blikken. Heel mijn doen en laten dat niet door de beugel kan. Het wordt mij allemaal ordelijk voor ogen gesteld. Door de duivel, door Gods Wet en door mijn geweten. En bij dit alles: het is niet alleen dit kwaad dat roept om straf. Ik ben in ongerechtigheid geboren. In zonde heeft mijn moeder mij ontvangen.

Waar wil dit alles mij brengen? Het zal duidelijk zijn: de duivel blaast het me in om mij van de Heere vandaan te houden. Hij is met zijn beschuldiging gericht op mijn ondergang. Maar zelfs zijn gemene activiteit wil de Heere ten goede werken. De weg van de tollenaar uit Lukas 18 – dat is het waar het mij alles

brengen moet. De last van mijn zonde wil me naar de Heere drijven. De God tegen wie ik gezondigd heb. Ik las onlangs de berijming van Psalm 130 van de hand van Abraham Trommius, een Groningse dominee van 300 jaar geleden. *"Uit diep gevoel, o Heere / van mijn benauwdheid groot, / roep ik tot U, gans zere / in mijne angst en nood. / Heer', wil mijn stem verhoren. / Want het nu tijd zal zijn. / Laat komen tot Uw oren / mijn krachtig bidden al. ... Zo Gij, o Heer', de zonde / met ernst wil gadeslaan, / wie zal tot een'ger stonde / in Uw gericht bestaan...?"*

niet meer

Die drievoudige aanklacht herinnert mij aan een woord dat de profeet Jeremia ooit spreken mocht. Onmiskenbaar als een woord van de Heere. Gericht tot een volk dat het zwaar verzondigd had. Dat geen enkele verontschuldiging kon aanvoeren. Nog minder enig recht op vergeving en kwietschelding. Maar toen kwam er een woord van de Heere vanaf de andere kant. Een woord uit de hemel. Een kostbaar beloftewoord. Een woord dat ook nu nog verkondigd mag worden. Gegeven aan een schuldig volk. Opdat het dit woord zou aangrijpen in de nood van schuld en zonde. Opdat het 't geloof zou oefenen op de Heere die niet wil dat de goddeloze verloren zal gaan, maar dat de goddeloze zich zou bekeren en Zijn Woord geloven zou.

Hoe luidt die belofte? *"In die dagen en te dier tijd, spreekt de Heere, zal Isra-*

els ongerechtigheid gezocht worden, maar ze zal er niet zijn – en de zonden van Juda, maar ze zullen niet gevonden worden..." [Jer. 50: 20]. Die zonden en de ongerechtigheden, ze zullen gezocht worden. Daar zijn ze, die drie: de boze satan, het scherpe gebod van God en mijn verontruste geweten. Ze zoeken de zonden, ze sporen ze op, ze brengen ze genadeloos aan het licht. En wat zegt de Heere dan in dit beloftewoord? "Voor Mij zijn ze er niet meer. En zoals ik het zie, zo zal het gelden voor Mijn gericht." Dat is even een wonder! In mijn ogen bergen van zonden. In Gods oog een vlak veld. Alzo spreekt de Heere: "Ze zullen er niet zijn; ze zullen niet meer gevonden worden." Hoe is dat mogelijk? Wel, dat verklaart de Heere in datzelfde woord: *"Ik zal ze dengenigen vergeven, die Ik zal doen overblijven!"* Vergeving is dus het geheim waardoor ze verdwijnen. Waardoor de zonden van een schuldig volk wegsmelten als sneeuw voor de zon. Bij wie? Bij wie Ik zal doen overblijven...

"Ten andere onderzoekte een iegelijk zijn hart of hij ook deze gewisse belofte van God geloofd, dat hem al zijn zonden, alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn..."

In een volgend artikel luisteren we nog even verder naar dit aspect van de zelfbeproeving.

J.M.J. Kieviet

Bijbelstudie

ASA - 2

2 Kronieken 15:1-7

We hebben koning Asa leren kennen als iemand die tot de Heere zijn toevlucht nam. In een tijd van crisis ging hij in gebed en op deze manier fungeerde hij niet alleen als voorbidder maar gaf hij zijn volk tevens ook het voorbeeld. De Heere bewees toen dat Hij hoort naar het geroep uit de nood. Asa kon met zijn leger de wegvlochtende Moren achterna jagen en zonder dat ze er al te veel moeite voor moesten doen konden ze met een grote buit huiswaarts keren. De Heere had volkomen uitkomst gegeven. Op de terugreis komen ze een profeet des Heeren tegen, Azarja, de zoon van Oded. Deze is door de Heere het terugkerende leger tegemoet gezonden en Hij heeft hem een boodschap meegegeven. Van deze Azarja wordt zelfs gezegd dat de Geest des Heeren op hem kwam en daarom dient de boodschap die hij brengt met grote eerbied te wor-

den aangehoord. Die boodschap komt erop neer dat de Heere Asa en zijn volk aanspoort om een reformatie ter hand te nemen. Nu de Heere Zijn volk zo kennelijk geholpen heeft, heeft Hij er toch zeker wel recht op, dat Juda ijverig in Zijn wegen zal willen gaan. Hem te dienen - dat dient nu het ideaal van het volk te zijn.

Stagnatie

Nu geloof ik te mogen zeggen dat het al veel eerder in het hart van Asa was om zijn volk te leiden op een weg van hervorming. Ik concludeer dat uit het feit, dat zowel in 2 Kron. 14:2 als in 1 Kon. 15:11 verteld wordt dat Asa deed was goed en recht was in de ogen des Heeren. Met andere woorden: Hij was de dienst des Heeren van harte toegedaan. Dat kan moeilijk iets anders betekenen dan dat hij ook voor zijn volk alleen heil verwachtte in een weg van gehoorzame dienst aan Israëls God. Zeer waarschijnlijk zullen we dan ook

wel mogen zeggen dat terstond al bij de aanvaarding van zijn ambt Asa serieuze pogingen in het werk gesteld heeft om heel wat dingen in het leven van het volk te herstellen. Maar een reformatie bewerkt een mens niet in z'n eentje. Daar heeft hij niet alleen de zegen van de Heere bij nodig, maar ook de overtuigde medewerking van medemens. En aan die medewerking heeft het Asa in vele opzichten ontbroken, zeker in die eerste jaren van zijn regering. Als er al medewerking was dan was het lang niet bij iedereen van harte. Het komt mij voor, dat toen ook het enthousiasme bij de koning zelf wat bekoeld was en dat hij van verdere hervorming maar heeft afgezien.

Wat Asa in die eerste periode van zijn regering wel gedaan heeft was de versterking van verschillende steden en de reorganisatie van zijn leger (2 Kron. 14:6,7). Hij had daartoe alle gelegenheid, want er was in die tijd geen oorlog. Asa zag daarin een bijzondere zegen van de Heere en hij aarzelde niet dit ook zo tegen zijn volk te zeggen. Daarin kwam dan tevens openbaar dat hij wel degelijk in alles de hand des Heeren zocht te zien en in afhankelijkheid van de Heere te leven.

Ook in de strijd met de Moren heeft Asa weer vrijmoedig zijn ware gezindheid getoond. Met name in de manier waarop hij zijn volk voorging op de weg naar de troon van Gods genade om bij de Heere hulp en heil te zoeken. Toen heeft het volk weer kunnen zien uit welk hout deze koning gesneden is. En als God dan ook nog een volkomen overwinning geeft waardoor het volk in dankbare stemming verkeert, dan is het moment gekomen dat de Heere koning Asa als het ware weer een duwtje in de rug geeft. Dit keer dan door middel van Azarja en diens boodschap. De boodschap die een regelrechte oproep inhoudt om het reformatiewerk opnieuw ter hand te nemen en er nu consequent in te zijn.

Oproep tot reformatie

Nu is de tijd er immers rijp voor. Nu heeft de Heere bewezen dat Hij met Zijn volk is. Welnu, laat dat dan zo mogen blijven. Laat het volk Hem dan blijven zoeken en met heel hun hart op Hem vertrouwen. Alleen dan neemt Hij in hen een welgevallen. Ja, laten ze zich er voor wachten om Hem nu te verlaten. Zouden ze dat wel doen, dan kunnen ze er zeker van zijn dat Hij hen ook verlaten zal.

Dat laatste maakt Azarja nog eens extra duidelijk door koning en volk eraan te herinneren hoe het vroeger vaak gegaan is. Er zijn heel wat tijden geweest dat het volk zonder de Heere leefde. Tijden waarin ze Hem verlieten en andere go-

den dienden. Tijden waarin ze zich niets aantrokken van Gods Woord en wet en Gods profeten het zwijgen oplegden en geen enkele interesse toonden in de dienst des Heeren.

Azarja zal hierbij gezinspeeld hebben op de tijd van de richteren bijvoorbeeld. Maar hij kan ook gedacht hebben aan perioden die nog niet zo ver terug lagen in de geschiedenis: de dagen van Rehabeam en Abia bijvoorbeeld. Maar zeker die richterentijd was zo'n tijd van geestelijke duisternis.

Ook een tijd van grote ellende menigmaal. Verdrukt werden ze door de vijanden die van de Heere de vrije hand kregen om Zijn volk te knechten. Het waren tijden dat het nergens veilig was. Overall was gevaar. Er was ontrust, ruzie, geweld, angst. Mensen stonden elkaar naar het leven. Steden en stammen bevochten elkaar. Debora zong ervan in haar lied (Richt. 5:6-8). En wie denkt er nu niet aan de laatste hoofdstukken uit het boek Richteren?

Ja, er was ook wel uitkomst. Dan namelijk als het volk uit de nood weer tot de Heere ging roepen. Dan betoonde de Heere dat Hij genadig en barmhartig is en dat Hij ondanks alles wat Hem door Zijn volk was aangedaan, dat volk toch niet verstoten had. Maar voor de rest waren het tijden van geestelijke duisternis en donkerheid. De ware kennis van Gods Woord ontbrak.

Azarja wil er maar mee zeggen: Laten zulke tijden nooit meer terugkeren. Blijf daarom bij de Heere. Laten de gebeurtenissen van nu en de door de Heere geschonken uitredding een keerpunt mogen betekenen en dient van nu af en voortaan getrouw de Heere. Nu heeft de Heere uw handen gesterkt. Laat die handen dan niet verslappen. Wees sterk. Grijp moed. Op de Heere kunt u aan. Dat heeft Hij bewezen. Kiest u dan heden wie gij dienen zult. En onthoudt het: Er is loon naar uw werk. De Heere zal de vlijt van wie Hem zoekt vergelden.

Was het wel wijs van Azarja om die boodschap nu te brengen? Stel je voor. Een leger keert terug van het slagveld, beladen met buit. De stemming zit er goed in. Er is dankbaarheid. Men wil feest vieren. En natuurlijk, de soldaten willen thuis zijn. Ze willen hun verhalen vertellen. Vooral willen ze na alle inspanningen en spanningen nu een poosje rust. Hebben die mensen nu behoefte aan een 'preek'? Is dit nu de tijd voor de profeet des Heeren om zijn boodschap te brengen? Had hij niet beter even kunnen wachten?

Maar Azarja heeft geen keus. Hij staat - we lezen het immers duidelijk - onder de beheersing van de Geest Gods. Die legt hem de woorden in de mond en Hij doet dat nu. Waarom? Omdat God wel weet

dat het moment van de blijde terugkeer ook een gevaarlijk moment is. Als ze nu zo de verhalen gaan vertellen, wie zal dan van de overwinning de eer krijgen? Hoe is een mens? Die gaat al snel in zichzelf eindigen. Hun eigen moed en hun eigen ijver en hun eigen kracht zullen verteld gaan worden. En aan God wordt de eer onthouden. Daarom kan Azarja niet eerst een poosje wachten. Hij moet nu deze boodschap doorgeven.

Bovendien, als er dan nu reden is tot dankbaarheid tegenover de Heere, laat die gelegenheid dan ook niet onbenut blijven. Dankbaarheid is iets wat gekeesterd en gecultiveerd moet worden. Een mens is immers niet zo dankbaar vanuit zichzelf. Zo goed als hij de vraag behoort te stellen 'Heere, leer ons bidden', zo goed is ook de vraag op z'n plaats 'Heere, leer ons danken'. Welnu, dat zal de Heere dan zeggen. Danken, hoe? Door nu aan het reformatiewerk te gaan. Is dat niet net zoiets als wat de Heere Jezus tegen Zijn discipelen zal zeggen? 'Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden' (Joh. 14:15).

Rechte prediking

Dringend en welmenend heeft Azarja zijn boodschap gebracht. Op een heel eerlijke manier heeft hij gesproken over zonde en genade. Zo kunnen we zijn boodschap inderdaad wel typeren. De zonde heeft hij genoemd. Het karakter van de zonde heeft hij aangewezen: God verlaten, Zijn Woord verzaken. Ook de verschrikkelijke gevolgen die de zonde heeft zijn door Azarja aangewezen, met voorbeelden uit de geschiedenis van het volk zelf. God duldt de zonde niet. Zeker niet de zonde in Zijn volk.

Maar ook van genade sprak de profeet. God zorgde voor verlossing en ook daarvan geeft de geschiedenis voorbeelden. Hij gaf uitkomst als zij tot Hem riepen. En de voorbeelden daarvan uit het verleden zijn evenveel bemoedigingen om het ook voor het heden van Hem alleen te verwachten. God is immers nog Dezelfde. En Zijn Woord is nog steeds waar. Zijn beloftewoord. Want dat is het: een beloftewoord.

Ook de beloften van dat Woord heeft Azarja doorgegeven: Er is loon naar uw werk. Genadeloon. Het is niet tevergeefs om Hem te zoeken. Niet tevergeefs om te kloppen op Gods deur. Niet tevergeefs om tot Hem te bidden. Azarja durft het ruim te prediken. Net zo ruim als God Zelf het predikt.

Wat een voorbeeld is dit voor de rechte prediking. Al weten van deze Azarja dan maar heel weinig, hier leren we hem kennen als een trouw gezant des hemels. En in die ene boodschap die we van hem in de Bijbel hebben vinden de predikers van het Woord een wel heel

duidelijk voorbeeld hoe zij hebben te preken. Eerlijk, ruim, welmenend. Met het accent zowel op de zonde als op de genade. En vooral ook appellerend, en de boodschap na aan het hart leggend. Niet de deur een beetje open doen en hem dan weer sluiten. Maar de kabinetten der beloften wijd open zettend.

En wat is de uitwerking? Wordt er naar Azarja geluisterd? Door Asa? Door het volk?

Is er wel uitwerking? Dat is immers niet vanzelfsprekend. Al zo vaak heeft de Heere tot Zijn volk gesproken, maar het bleef zo dijkwijs zonder effect. Met een keur van woorden heeft Hij gesproken, maar het hart bleef gesloten. Zoals dat

ook vandaag nog menigmaal gebeurt. Nee, het is zeker niet vanzelfsprekend dat Azarja's boodschap uitwerking zal hebben. Weet u wat er dan gebeuren moet? Dan moet niet alleen Azarja spreken door de Geest Gods. Dan moeten koning en volk ook luisteren door diezelfde Geest. De Geest die in en door Azarja spreekt, moet hun oren openen en vooral ook hun hart openen. En daar geloof werken. En gehoorzaamheid. Dan, en dan alleen is er zegen.

En zie, dat gebeurt. We hopen er een volgende keer getuige van te zijn.

P. den Butter

Hard op denken

Christus plant Zijn kerk

We gaan het hebben over kerkplanting. En over de vraag wie kerkplanter mag genoemd worden. Laten we het dan maar terstond in een bijbels kader plaatsen en ons houden aan de manier waarop de Bijbel deze zaak ter sprake brengt. En in het verlengde van de Bijbel onze belijdenis.

Op grond van wat God er Zelf van zegt in Zijn Woord belijden we met onze Catechismus, dat de Zoon van God Zich door Zijn Geest en Woord een gemeente vergadert in enigheid van het ware geloof (antw. 54). En als Hij haar vergadert heeft beschermt en onderhoudt Hij die gemeente ook. Hij laat haar nooit aan haar lot over. Zo zeggen we het en zo is het ook.

Het gaat in het vergaderen, bijeenbrengen, planten van de kerk dus om een werk van Christus, de verhoogde Zaligmaker, aan Wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde. Die macht gebruikt Hij onder andere om mensen aan de greep van de zonde en de duivel te ontrukken en hen met een nieuw leven te begiftigen. Hij doet mensen wederom geboren worden en schenkt ze bekering en geloof. Zo ontstaat door Zijn werk de kerk.

Laten we hier dan maar terstond een duidelijk accent plaatsen. Het gaat om het werk niet van een mens, maar om dat van de Zoon van God. En als we het dan hebben over de vraag wie kerkplanter mag heten, dan zal het ons direct duidelijk moeten zijn, dat die titel toe komt aan Christus.

Waarom dit maar terstond benadrukt? Omdat ik al lang een tegenwerping heb gehoord. Deze: Maar het zijn toch wel

mensen, die Christus inschakelt en van wie Hij gebruik maakt. Mogen zij in navolging van Hem dan ook niet zo heten? Dat Christus mensen inschakelt is zeker waar. En dat is voor zulke mensen een grote genade. Zo'n grote genade, dat als je door Hem gebruikt wordt, je er klein onder zou worden. Heel klein, vanwege het onverdiende voorrecht. Is het geen wonder? Maar als je er dan echt klein onder wordt gebruikt je ook geen titels die bij je Meester passen. Je gaat toch ook niet naast Hem zitten? Je weet toch je plaats?

Op duidelijke wijze worden deze dingen geïllustreerd in het tweede boek dat Lukas heeft geschreven: De Handelingen van de Heere Jezus door de dienst van de apostelen. Laten we voor een juiste visie op de dingen waar we over denken maar eens wat in dit bijbelboek bladeren. Maar dan eerst nog even een enkele opmerking naar aanleiding van het laatste hoofdstuk van Lukas' eerste boek.

In Luk. 24 zegt Jezus tegen Zijn discipelen wat ze na Zijn vertrek van deze aarde moeten gaan doen. Zijn apostelen zijn en in die functie Zijn Evangelie gaan verkondigen. Wat dat Evangelie inhoudt zegt Hij er terstond bij. De Boodschap van de gestorven en opgestane Zaligmaker en de verkondiging van bekering en vergeving van zonden in Zijn Naam. Jezus zegt ook waar ze die boodschap moeten gaan brengen. Onder alle volken. Maar nadrukkelijk zegt Hij dat ze ermee moeten beginnen in Jeruzalem.

Daarom moeten ze vooralsnog ook in Jeruzalem blijven. Daar zullen ze eerst aangedaan worden met kracht uit de hoogte. Daar zullen ze deel ontvangen aan de Heilige Geest en die Geest en de bekwaammaking door die Geest zullen

ze hard nodig hebben bij het werk dat hun opgedragen wordt.

Precies zoals hun Meester hun gezegd heeft doen ze. Na de hemelvaart van de Heiland keren ze terug naar Jeruzalem en daar blijven ze totdat de dag van het Pinksterfeest vervuld is. En dan komt de Geest en worden zij aangedaan met kracht uit de hoogte. Dan worden ze bekwaam gemaakt en toegerust om de grote werken Gods te verkondigen en daar geeft de Heere getuigenis aan het gepredikte Woord. Daar werkt de Geest die de apostelen doet spreken ook overtuigend in de harten van velen die luisteren. Daar werkt Hij bekering en geloof. En als aan het einde van de dag de balans wordt opgemaakt blijken er velen, zelfs een paar duizend, te zijn die het Woord gaarne aangenomen hebben. Dan is daar in Jeruzalem een gemeente geplant, een kerk gesticht.

Hoe dat dan gegaan is? Wat er voor gebeuren moest? Van welke middelen Christus Zich daar bediend heeft?

Om te beginnen was Hij Zelf daar aan het werk. Hij, die Zijn discipelen de belofte had meegegeven: Ik ben met u, al de dagen. Hij was het die Zijn Geest uitzond, precies zoals Hij beloofd had. En die Geest deed de apostelen het Woord spreken: de grote werken Gods. Hij bracht dat Woord in hun herinnering. Nu begrepen ze het, want hun verstand was geopend, zodat ze de Schriften verstonden (Luk. 24:45). Nu konden ze het ook met overtuiging en onbevreesd verkondigen, zonder aanzien des persoons.

En diezelfde Geest werkte in de harten van hen die luisterden. Hij droeg het Woord daar binnen en maakte het levend en krachtig. Hij schonk geloof en deed dat geloof gebruiken. Zo ging het. Een werk van God was het. En wat deden de discipelen? Aan het eind van de dag tegen elkaar zeggen: Wij hebben vandaag in Jeruzalem een kerk geplant en er zijn direct al drieduizend leden? Dat gelooft u toch zelf niet?

Als ze niet met stomheid geslagen waren over zoveel wonderen van Gods grote genade dan hebben ze niet veel meer gezegd dan: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. En daar hebben wij nu niets aan gedaan.

Ja, zo gaat het als Christus een kerk plant. Het boek Handelingen laat ons er meer van zien. Lees maar verder.

P. den Butter

Verklaring Curatorium

De verklaring van het curatorium, geplaatst in "De Wekker" van verleden week, kwam als een complete verrassing. Omdat ons blad nadrukkelijk hierin genoemd werd, volgt hier een korte reactie. Puntsgewijs zou ik het volgende willen opmerken:

1. Ook nu stel ik voorop, dat de persoon van br. den Boer voor mij buiten de discussie blijft. Dat heb ik reeds vaker gezegd. We spreken over zaken, niet over personen. Wat de verklaring zegt over br. Den Boer betwisten we vanzelfsprekend niet.
2. Ik ben blij met het betoonde invoelvermogen van de Curatoren. Aarzelend, maar toch duidelijk toont men begrip voor onze bezwaren rond de dissertatie. Ongeveer acht maanden geleden toonden de hoogleraren in een brief naar mij toen geen begrip voor onze bezwaren. Ook br. den Boer heeft inhoudelijk naar mij op zijn reactie laten wachten. Ik zeg dit omdat men mij deze weg wees en er opnieuw een verwijt zou kunnen klinken. Dus is de uitgestoken hand van de curatoren een broederlijk teken, en een flinke stap vooruit.
3. Eén van de kernpunten uit de verklaring is het gegeven dat br. den Boer een historische studie heeft geleverd, geen dogmatische verhandeling. Ik herken dat nu meer dan ik dat in het verleden zag. Ook daarvoor waardering. Alleen de historie, geen waardeoordelen uitsprekend over Arminius. Maar klopt dat met de feiten? Onze broeders in Apeldoorn zeggen zelf al dat de dissertatie kritische vragen stelt. Meer dus dan een objectieve geschiedenisbeschrijving. Ik kan meer voorbeelden noemen, maar beschik niet over voldoende ruimte in dit nummer. Wel dit: op blz. 187 meen ik tweemaal een zekere verdediging of een ruim standpunt van

Stichting steun Messias belijdende Joden

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de
evangelieverkondiging
door Messiasbelijdende
Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond

kliktime
...een klok op de muisklik

**Nu is
m'n broertje
aan de beurt.**

**nu voor
€29,95**

Met Kliktime beheert u het computer-
en internetgebruik van uw kinderen.

Download de software op:
www.kliktime.nl

Een product van
klicksafe

Kinderen willen leren en lezen

...want ze spreken een heldere taal.
...want ze helpen hierbij.

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudson-taylor.nl

begrip voor Arminius te bespeuren. Ook spreekt br. den Boer over een waardevolle bijdrage door Arminius aan de theologie van zijn dagen. Dat is meer dan een historische analyse. Er klinkt theologische reflexie in door. Dat was voor mij de aanleiding op de zaak in te gaan.

4. Volgens de TUA schrijft een historicus anders dan een dogmaticus. Zeker. Maar ik vind het bedoelde onderscheid niet zonder gevaar. Is de historicus niet gebonden aan de confessie? Natuurlijk is hij dat. Dat geldt ook van de TUA. Het is een instituut tot verdediging van de waarheid. Dit argument vraagt m.i. om heroverweging.

5. Aan Arminius zou niet altijd recht gedaan zijn. De verklaring lijkt deze stelling over te nemen. In het verleden, in het heden? Ik merk op dat ik de oordelen uit het verleden zo niet beoordeel, voorzover mijn kennis strekt. Van Prof. Van Genderen, een van mijn leermeesters, een consciëntieus man, bijvoorbeeld. Hij noemt Arminius gewoon een Remonstrant (blz. 212). Dr. H. Bavinck blijkt toch een duidelijke visie op Arminius te hebben: "De Remonstranten destijds maakten, zo schrijft Bavinck, "handig gebruik" van het verschil tussen In-fra- en Supralapsaristen. Ze verzetten zich tegen de harde uitdrukkingen van Calvijn, Beza, enz. Allerlei bekende Remonstranten maakten bezwaar "en dan vooral Arminius". Stemmen uit het verleden. Dedden zij Arminius onrecht? Laat ik voor mij het bij mijn leermeesters houden. IK denk aan de Puriteinen die heel breed spraken over de dwaling van het Arminianisme. Hebben zij het allemaal verkeerd gezien? Deed dr. Van Asselt Arminius recht, toen hij betwijfelde of Arminius een Gereformeerd theoloog was? In dat spoor volgden ds. De Heer, dr. Kieskamp en ds. Korteweg. Waarom ik dit stel? Het gaat me om een helder zicht op de dwaling van het Arminianisme.

Er is meer studie nodig om hier tot een gezamenlijk standpunt te komen. Voortaan de bedoelde dwaling niet meer noemen Arminianisme, maar Remonstrantisme? Laten we er grondig over nadenken of hier misschien een oplossing ligt? Dan kan de noodzakelijke waarschuwing tege de vrije wil enz. overeind blijven. Dat zou veel gewonnen zijn.

5. Mijn bescheiden vraag is: wat zijn nu de nieuwe bronnen waarover het Curatorium spreekt? Wat is het nieuwe licht inzake Arminius? Had Gomarus dat niet, en de reeds genoemde theologen dan?

Het zou goed zijn als hierover duidelijkheid kwam.

6. Het tweede kernpunt van de verklaring ligt in de begripsverwarring inzake de aanduiding "Gereformeerd". Dat vond ik onthullend; Je bent Gereformeerd, als je niet Rooms of Luthers bent. Ik

verstond er inderdaad iets anders onder. Ik kan de gedachte niet onderdrukken dat men achteraf hier een verlegenheidsoplossing heeft gevonden. Zo bezien zijn dan alle Remonstranten ook Gereformeerd. Het is dan bijvoorbeeld ook Gere-

Dienstenbureau
CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

Diaconaat

Deputaten Landelijk Kerkelijk Bureau nodigen uit te solliciteren naar de functie van

Diaconaal consulent

(dienstbetrekking van 0,6 fte.)

Positionering

De functionaris werkt binnen het team van diaconaat dat deel uitmaakt van de organisatie van het Dienstenbureau van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland te Veenendaal. Het team van diaconaat staat ten dienste van de plaatselijke kerken en van deputaten diaconaat.

Functie-inhoud:

- voorlichting, toerusting diakenen/CDC's & gemeenten;
- beleidsmatig ondersteunen van deputaten;
- actualiteit volgen van diaconale en maatschappelijke zaken;
- vertegenwoordiging deputaten bij aan het diaconaat gerelateerde instanties/organen;
- overleg binnen het team van diaconaat.

Functie-eisen:

- opleiding op hbo-/academisch niveau;
- een theologische achtergrond;
- agogische vaardigheden en zicht op groepsprocessen;
- educatieve en communicatieve vaardigheden;
- een 'teamplayer' die in staat is leiding te geven;
- een warm hart voor het diaconale werk.

Wij vragen:

- een meelevend belijdend lid van de Christelijke Gereformeerde Kerken, die bereid is de breedte van onze kerken te dienen;
- zelfstandig en initiatiefrijk;
- vaardigheid in het opbouwen en onderhouden van netwerken;
- bereid zichzelf te ontwikkelen;
- relevante werkervaring strekt tot aanbeveling;
- bereidheid om in de avonduren te werken.

De salariering is marktconform. Een assessment kan onderdeel zijn van de selectieprocedure. Wij nodigen u uit om uw schriftelijke sollicitatie met cv en referenties vóór 5 juni D.V. te richten aan deputaten diaconaat, t.a.v. de secretaris mw. T.T. Drayer-Quist, Garijp 4, 4364 AC Grijpskerke. U kunt uw belangstelling ook kenbaar maken via e-mail: todrayer@drayrnetomheen.nu. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ds. G. Drayer (tel. 0318-582361) of ds. K.T. de Jonge (tel. 030-8893763). Het is onze intentie op D.V. vrijdag 12 juni nader kennis te maken met een selectie uit sollicitanten.

formeerd om te zeggen dat de uitverkiezing berust op een voorgezien geloof en op de visie van de vrije wil.

7. De verklaring: "Wanneer dr. Den Boer niet een historische typering maar een confessioneel-dogmatisch oordeel had willen geven, dan zouden de Dordtse Leerregels (die tien jaar na Arminius' dood tot stand kwamen) voor hem daarbij mede normatief zijn geweest".

Hier opnieuw de gedachte dat de Dordtsche Leerregels tien jaar na Arminius zijn ontstaan; maar dat geldt toch niet van de lèer van deze DL? Die leer gold toen toch ook? Kunnen wij allerlei zaken anders beoordelen dan vanuit Schrift en Belijdenis? Los van een geschrift is die leer altijd normatief.

Tot zover mijn korte reactie. Laten we allen datgene zoeken wat bindt. Dat is de leer van Gods Woord en vandaaruit ook de leer van de Confessie. Dan kunnen we er uit komen, in broederlijke genegenheid. De a.s. studiedag kan hieraan een bijdrage leveren. Daar hoop ik van harte op.

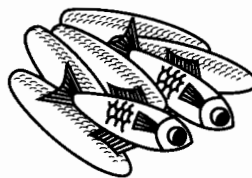
P. Roos

Boekbespreking

W. Schippers, *De Vleermuis*, 161 blz., gebonden, € 13,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', ISBN 97890-76466-736. Het boek werd geschreven in 1922 en is nu opnieuw uitgegeven. Het geeft een goede indruk van de grote afstand die er was tussen rijk en arm, tussen boer en werkvolk, wat wij ons nauwelijks meer kunnen voorstellen.

Bonisa

Z E N D I N G

*Goede boodschap
van grote blijdschap
voor alle volken
in alle talen
in je eigen taal
in de taal van je hart*

Een Woord voor de wereld

Nieuwe mogelijkheden.
Drukwerk in China.
BIJBELS in de talen van de
etnische minderheden.
Verspreiding van het WOORD
onder de bevolking
van de bergdorpen.

**Een Woord voor de wereld.
In je eigen taal.
Een Bijbel in de taal van je hart.**

Postbank 31.555.32 o.v.v. Bijbelverspreiding
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse

*Gebed vormt de basis
van ons zendingswerk.*

*Een biddend hart.
Een gulle hand.*

*Dank u wel
voor al wat u deed
en nog wilt gaan doen.*

www.bonisa.nl
0252 - 41 82 69

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Veenendaal
Zwijndrecht Gorinchem
Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Friedensstimme

Ruimte voor meer

Door evangelisten te ondersteunen in hun werk worden veel mensen bereikt met het Evangelie. Maar veel gebieden zijn nog nooit bereikt. U kunt een stukje bijdragen. Door gebed en door gaven. Totdat Hij komt!

Postbus 15 | 2800 AA Gouda | TEL. 0182 - 538 544 | GIRO 41 32 334